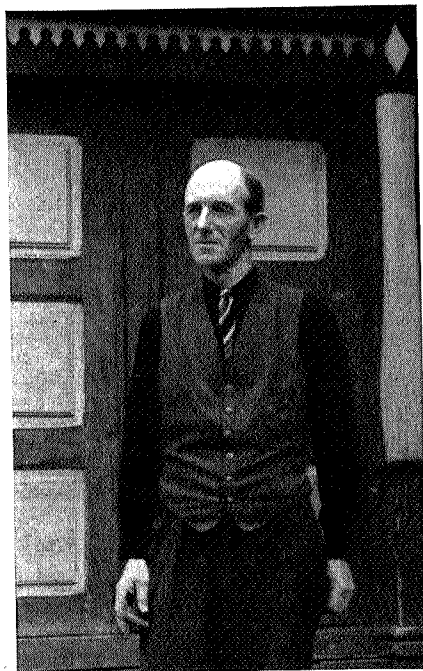

Knut Rolvsjord

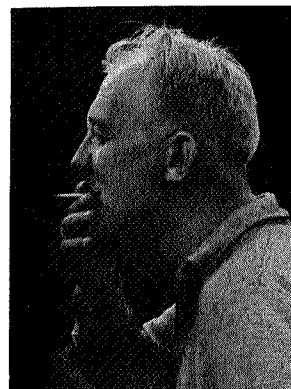
Den 29. september 1945 fylte Knut Rolvsjord 60 år. I mange år har Trondhjems Turistforening hatt den glede å ha en trofast venn i ham, og utallige ganger har vi benyttet oss av Rolvsjords innsikt i alt som angår fjellet og spesielt når det gjelder Gjevilvasshytta.

Det er for tidlig å skrive noen inngående artikkel om den spreke sekstiåringen, for vi akter å trassere sterkt på ham i årene framover når nye planer skal realiseres. Vi nøyer oss derfor med å bringe ham en hjertelig lykkønsking.

„Ansjos” er det nok av omkring Trondhjem

Men sportsfisket er skitt.

«Carco» letter sitt hjerte for vandrerfolket.

Selvfølgelig kunne jeg, og sikkert mange med meg, ha fylt kurven til øverste rand, i alle fall nå og da. For fisk er det aldeles ingen mangel på. Men ikke gidder jeg å fråse i aure av ansjonsformat. Vatna eller tjønnene omkring Trondheim er nemlig — så merkelig som det kan høres — stort sett overbefolket og derfor i sin nåværende forfatning på det nærmeste verdiløse både for sportsfiske og matfiske.

I sannhet et sørgelig faktum, ikke minst når vi tar i betraktning at det innenfor en sirkel med et par miles radius omkring stadens sentrum finnes en betydelig mengde vatn og tjønn. Mine fluer og mine sluker har i årenes løp søkt etter det store eventyr i så å si hvert eneste ett av disse vatna som kan sees på våre nye og ellers ypperlige omegnskart, og det jeg her skriver, er med andre ord ikke grepet ut av tomme lufta. Hadde jeg visst som gutt at jeg når jeg ble 38 år, skulle ha gjort så ustyrtelig mange fjaskoturer, se, da var fiskestanga forlengst havnet på bålet og jeg hadde sluttet meg til fotturistenes og kameramennenes glade skare. Men gjort er gjort, og gammel vane er nå engang vond å vende. Jeg sitter tross all elendighet inne med noen erfaring, som kanskje kan komme andre til nytte.

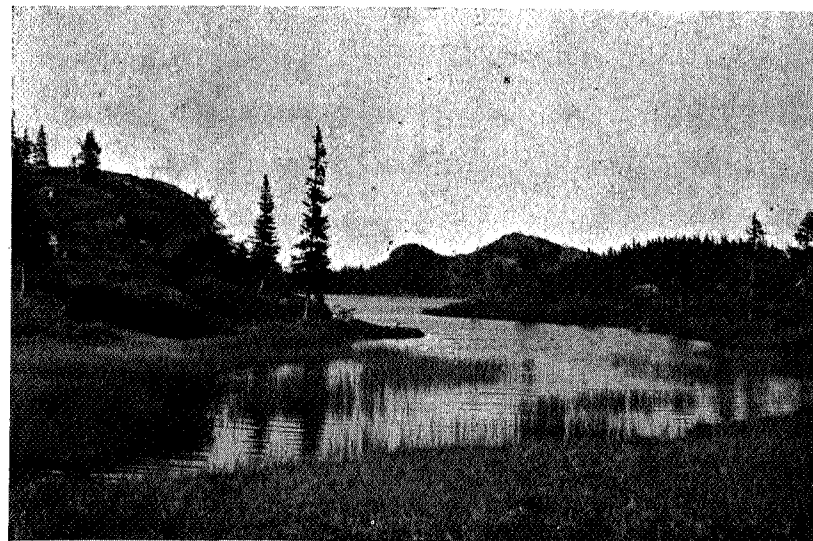
En sommernatt ved småvatna i Bymarka er en opplevelse, men ikke på grunn av fisken, for den er det smått med. En nøyer seg nå engang med lite hvis natta er tilstrekkelig vakker og stekepanna

og kaffekjelen har noe å pusle med. Om du nå skaffer deg stadsingeniørens tillatelse til å væte dine fluer i Leirsjøen, må du være forberedt på å bli skuffet. For fisken er slett, mildest talt slett. Altså behøver du ikke å gråte om stadsingeniøren skulle finne på å avslå din søknad.

Jeg tror ikke du blir hengt om du kaster dine fluer i Skjelbreia. Her kan du være heldig og knipe en og annen ganske bra fisk. Det er bare sørgelig at dette koselige vatnet herjes med garn i en sådan målestokk at synderen skulle hatt ris. I Skjelbreia er det ingen fare for overbefolkning. Det sørger garnmannen for, vær sikker på det. Heller ikke tror jeg du blir hengt om du fisker i Kvistingen. For noen få år siden ble det tatt en aure på flere kilo her oppe, men den var av et nærmest fryktinngydende utseende, og frydet neppe ganen så mye som den prydet den lykkeligens fiskejournal. For en del år siden var det visstnok atskillig pen fisk i Kvistingen, og flere svære rugger skal være tatt der i årenes løp. Vintervatnet skal også ha vært et brukbart fiskevatn, men det er visst lenge siden det.

På vestsiden av Storheia ligger gjemt et lite vatn som heter Heisjøen. Atkomsten fra Storheia eller i det hele tatt fra øst er ubehagelig. I alle fall gikk en venn og jeg oss fullstendig fast en pinsekveld for noen år siden. Som så ofte ellers lønner det seg å bruke kartet og vettet.

Altså ligger Heisjøen der bak — hemmelighetsfullt og lokkende. Det vesle vatnet er nå overbefolket av røyr, og endel slike kan du nok få til å ta redskapen — hvis du da blir lykkeligere ved det. Bare sørgelig å tenke på at dette vesle vatnet — eller skogøyet om du vil — for bare få år siden huset en og annen virkelig gropaure. Ja, bror til Ingeborg på Grønlia knep flere rusker på 3 kg. for utrolig kort tid siden, og det på en og samme tur. Såvidt jeg vet, er storauren nå forsvunnet, og røyra har tatt dens plass. Jeg har forresten en begrunnet mistanke om at en medvirkende årsak til elendigheten er at auren adgang til gytebekken for noen år siden ble hindret av en demning. Hvis ikke denne demningen eksisterte, hadde kanskje aurestammen kunnet fryde sportsfiskeren den dag i dag, tross røyra. Rundt omkring i Norges land kryr det av tredem-

Kvistingen

Fot. Arne Falkanger

ninger i bekkene. Få disse vekk hvis de ikke brukes! Demningen i Heisjøebekken brukes, så vidt jeg kan skjønne, ikke lenger. Nå er jeg ikke så helt sikker på om det er tillatt å fiske i Heisjøen. Men jeg tror neppe du blir hengt — i dag i alle fall.

I Trolladammene er det farlig å forsøke seg. Disse disponeres av en sportsfiskerforening på Trolla, og samme forening har sørget for et meget effektivt oppsyn. Så kom ikke der! Som innbudt medlem av foreningen har jeg forsøkt meg. Det ble med forsøket.

Imidlertid kan jeg fortelle leserne at en mann ved navn Andersen i 1880-årene tok et par kjempeaurer på line i Hernbernsdammen, eller kanskje det var i Kongsåsvatnet. Den største fisken veide 9 og den minste 7 kg. Jeg har selv snakket med Andersen, som var en troverdig kar. Vatnet hadde visstnok vært fritt for fisk i mange år. Så ble det sloppet et beskjedent antall yngel eller muligens småfisk fra en bekk. Og da vatnet på forhånd var fisketomt, fikk nykomlingene rikelig med næring. En vakker sommernatt hengte så to prakt eksempeler seg på Andersens line. Slikt hender undertiden, men neppe på Byneset eller i Bymarka i dag.

Omegnskartet over Jonsvatntraktene røper en mengde vatn. Og særlig de mellom Jonsvatnet og Malvik og Hommelvik er gjennomgående forskrekkelig overbefolket. Mange av disse vatna har en idyllisk beliggenhet, og i en av professor Hjalmar Brochs bøker vil du finne at mannen med fiskestanga kunne gjøre fine fangster en generasjon tilbake i tiden.

En har forsøkt å komme overbefolkningen til livs ved å sette ut gjedde i Damvatnet i Malvikmarka. Resultatet uteble ikke. Gjedda trivdes ypperlig i det sivrike vatnet, og i løpet av få år hadde den formert seg og fullstendig tilintetgjort auren både i Damvatnet og Langvatnet i nærheten. Å få bukt med overbefolkningen av aure ved å plante gjedde i et sivkranset småvatn er det rene vanvidd, med mindre en kan garantere at de gjedder som slippes, er av samme kjønn.

Så har vi det vidunderlig vakre Jonsvatnet. Kan dette næringsrike vatnet bringes til å huse en skikkelig aurestamme? Hans majestet gjedda har nok hatt tilhold her i lange tider. Og salig Gerhard Schønning skriver i sin bok «Gjennem Norge» i 1770-årene at Jonsvatnet har gjedde, så den langkjeftede fisken er dessverre husvarm der.

Min egen erfaring gjennom år har brakt meg på den tanke at Storvatnet må kunne gjøres til et brukbart aurevatn. Her står gjedda spredt, idet store partier mangler gunstige betingelser for formeringen. I forhold til arealet tror jeg vi kan si at Storvatnets gjeddebestand er beskjeden. Vassdragene i Femundmarka er tydelige eksempler på at aure og gjedde under visse forhold kan trives i samme vatn.

Enn om man gikk i gang med å slippe settefisk i stor stil fra de overbefolkede aurevatna i Malvikmarka? Det ville ganske visst bli et svært apparat, men effektivt tror jeg også.

Storvatnet har en meget betydelig røyrbestand, men røyra tar praktisk talt aldri redskap i Jonsvatnet. Der blir det garnfiskerne som får moroa. Men når røyra trives og tåler en imponerende beskatning fra menneskenes side, mener jeg at det er et forsøk verd å plante aure i større stil.

Lillevatnet kan vi spare oss et hvert forsøk på å gjøre til aure-

vatn av betydning. Her har gjedda tilværelse av en annen verden, så der kan både Bøckman og dynamitten spare seg. Jeg er tvertimot av den oppfatning at et typisk gjeddevatn skal man verne om som gjeddevatn — slik at man lar fisken være i fred i gytetiden. Det er bedre at Lillevatnet kan gli inn i bevisstheten som et godt gjeddevatn enn som et vatn nesten uten aure og med en ujevn bestand av smågjedde. Det lar seg nemlig gjøre å komme storgjedda noenlunde til livs i gytetiden, men å fjerne gjedda i et vatn som Lillevatnet tror jeg er praktisk ugjennomførilig. Gjeddefiske er fin sport, men aurefiske er nå basen da, og det var liksom det jeg skulle skrive litt om i årboka.

Akk, akk hadde jeg som gutt hatt anelse om hvor mange for-gjeves fisketurer jeg skulle gjøre i det som heter Trondhjems nærmeste omegn — — —. Men skjebnen vilde det nå engang slik. Og noen heldige dager har jeg da hatt — iblant, — så jeg angrer ikke likevel.